

GAZETA LWOWSKA.

We Srodę

N^or. 10.

27. Stycznia 1830.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Wiednia. —

Oto jest zdanie sprawy Zastępcy Gubernatora uprzywilejowanego austriackiego narodowego banku, Melchiora Kawalera Steiner, naczelnika c. k. uprzyw. wielkiego domu handlowego Steinera i wspólnki, przełożone wydziałowi bankowemu na posiedzeniu w d. 11. Stycznia:

„Przez statuty i regulamin narodowego banku powołany do przełożenia przezacnemu Zgromadzeniu rezultatów z działań tego instytutu w upłynionym dopiero roku; cznję się mocno uradowanym, iż przezacnemu wydziałowi banku i tą razą pomyslnie skutki okazać mogą.“

„Aczkolwiek pierwsze trzy kwartały r. 1829 cierpiały jeszcze dotkliwie pośród niepomyślnych stosunków handlu i przemysłu, było to wszelako powszechne uzalenie się na rok upłyniony; tymczasem nagle zmienily się wszystkie stosunki interesów, gdy w końcu jesieni długo pożądaný pokój na Wschodzie osiągniono, a przez takowy ustalona została nadzieja trwałej spokojności w naszej części świata.“

„Zwątłona odwaga do przedsiębiorstw, osłabione zaufanie do wszelkiego wyrachowanego związku interesów, prędko powróciły i działalność świata handlowego podniosła się tem prędzej we wszystkich gałęziach, dla tego, iż przez wiele lat ulegała niezbędnemu uciskowi stosunków.“

„Chwili tej powracającego życia użyła Dyrekcya bankowa, aby od dawnego czasu pożądaný i przez nie samę tylko dla okoliczności odłożony ważny środek znizenia procentu z 5 na 4 jak nayszybciej przywieść do skutku.“

„Z krótkiego wykładu każdej pojedynczej gałęzi interesów narodowego banku, zobaczycie W Panowie dobroczynne skutki, jakie owe środki w należytych czasie przedsiębiorzycie, miały na handel powszechny, na przedsiębiorstwa handlu, a nawet na same dochody tego instytutu.“

Eskontowanie

przy końcu Grudnia 1828 ograniczone na 468 efektach w wartości 21,848,152 ZR. 47 kr., podniosło się w ciągu roku 1829 do 4,376 sztuk efektów w ilości 112,945,528 ZR. 34 kr., i przedstawia po wpływie do kassy z ostatnim Gru-

dnia 1829 jeszcze 1529 sztuk efektów, w wartości 25,504,339 ZR. 36 kr.

„Przy tej sposobności niechaj mi wolno będzie publicznie zupełną złożyć wdzięczność oględnemu badaniu PP. Censorów w dodatku wykazanych, którzy każdą stratę dla tego instytutu przezornością swoją wstrzymać umieli.“

Pożyczka

okazała z d. 31. Grudnia 1828 w zastawach 7 mil. 421,204 ZR. 30 kr.; na co tylko pożyczono 3,404,700 ZR.

W ciągu roku 1829 przybyło w zastawach 24 mil. 437,288 ZR. 22 kr., za forszusem 12 mil. 280,900 ZR., i z końcem Grudnia 1829 czynność ta tyle pożyteczna dla instytutu, po wypłatach podniosła się na nowo do 11,816,670 ZR. 35 kr. w zastawach; za co znowu forszusy czynią 6,339,000 ZR.

Wykupno pieniędzy papierowych postępuje w odpowiednich partyjach spokojnie w swoim biegu, który tak ze strony rządu, jak i banku nie dopuszcza przymusu, i w końcu ostatniego Grudnia 1828 czyniąc 379,931,550 ZR. pomnożyło się w r. 1829 znowu o 14,369,750 ZR.; dla tego z końcem Grudnia 1829 r. czyni 394,301,300 ZR.

Stan kass wszystkich

	ZR.	kr.
w d. 31. Grudnia 1828 miał	56,604,553	31 1/4
w r. 1829 przyjęto - - -	555,532,922	5 2/4
Dla tego dochód podniósł się do - - - - -	612,137,475	36 3/4
Wydatki - - - - -	557,814,754	24 1/4

Zład z d. 31. Grudnia 1829

pozostało we wszystkich kassach - - - - -	54,322,721	12 2/4
a w r. 1829 okazuje się znowu znaczna ogólna czynność w - - - - -	1,113,347,676	29 3/4

„Tę znaczną czynność instytutu sprawiła po części ciągła i aż z nieznaczną samą przy końcu Grudnia 1829 prawie zamknięta zamiana dawnych 5 i 10 zr. banknotów za nowe, jakoteż po części wydanie dwoistokolorowych banknotów na 25, 50 i 100 ZR., rozpoczęte z d. 1. Lipca r. 1829, przyczem instytut umiał osiągnąć najwyższą sztukę, połączoną z gustem i dogodnością.“

)

Dochody instytutu

1829 były następujące, mianowicie:			
	ZR.	kr.	
Z eskontowania	947,123	36	
z pożyczki - - - - -	176,526	58	
z procentów od reszty pierwotnego majątku banku - - - - -	2,281,190	24	
z należności od assygnowania	40,581	38	1/4
z zysku na monecie - - - - -	7,697	42	
z dochodów funduszu odwodow.	180,968	6	

Zatem dochody podniosły się do 3,634,088 24 1/4
 Gdy z tego odciągniemy należące do r. 1830 ZR. kr.
 107,572 46

i wydatki za-
 rządu - - 229,373 34 3/4 336,746 20 3/4

zatem wypadnie czystego do-
 chodu - - - - - 3,297,342 3 2/4

„Ten czysty zysk podzielony na 50621 akcji, daje znowu na każdą 65 ZR. 8 1/4 kr. i po zapłaceniu zwyczajnej dywidendy w pierwszym półroczu 1829, 30 ZR. daje nadzysku 35 ZR. 8 1/4 kr. na każdą akcję.“

„Ponieważ dochód ten zbliża się bardzo do dochodu w roku 1828, przeto sądzi Dyrekcja banku proponować W Panom zupełnie równy podział, jak w owym roku; t. j. zapłacić znowu do rąk po 33 ZR., a pozostałą ilość, czyniącą za 50,621 akcji, 108,219 ZR. 3 2/4 kr., dołączyć do funduszu odwodowego.“

„Szanosne Zgromadzenie nie zapozna przytém, iż fundusz odwodowy od istnienia instytutu bynajmniej nietykany, który włącznie z powyższą kwotą, policzeniem funduszu pensyi dla urzędników banku wynosi znaczną sumnę 3 mil. 302,515 ZR. 32 kr., tén bardziej w każdym względzie okazuje się dostatecznym, gdy do tego posiada 3,644,500 ZR. w 5 o/10 kruszcowych, i 371 akcji bankowych.“

„Od W Panów przychylenia się zależy proponowany podział, dla tego imieniem Dyrekcji o potwierdzenie takowego upraszam.“

„Jeżeli nakoniec proszę W Panów do upoważnienia mię i Dyrekcją banku, abyśmy naszemu najszczerzej uwielbionemu Monarsze z największym uszanowaniem złożyli wdzięczność od towarzystwa akcyjnego; tedy w tej prośbie wyrzucam tylko W Panów powszechnie uczucie.“

W Wiedniu d. 11. Stycznia 1830.

Zgodno z oryginałem:

Jan Wilhelm Kawaler Managetta,
 Sekretarz jeneralny.

(Spis alfabetyczny censorów i wykaz dochodów umieścimy w następnym Numerach.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Rossyja.

— z Petersburga d. 1. Stycznia. —

Manifest Césarski, ogłoszony dzisiejszego poranku, zawiadomia o ważnym środku redukcji procentów od kapitałów w banku Państwa, lub umieszczonych w tym zakładzie.

Tak od pierwszych, jak i od drugich procenta zostały zmniejszone o 1 procent, tak że dłużnicy bankowi nie będą mu płacić na przyszłość jak tylko 5 procenta miasto 6; tymczasem, gdy tenże nie będzie dawał jak tylko 4 procentu miasto 5 od kapitałów, które tamże złożone zostały. Rozumié się, że wolno jest właścicielom ostatnich odebrać takowe, i że powrót tych kapitałów w terminach ustanowionych przepisami, nie dozna równie jak wprzód najniejszego opóźnienia.

Prussy.

JKWys. Xiażę Albrecht Pruski, który w d. 4. b. m. w požądaniem zdrowiu przybył do Królewca i wysiadł był do zamku królewskiego, dnia następującego udał się w dalszą podróż do Petersburga. Jenerał Lejtnant Müffling, który d. 2. t. m. zjechał był do Królewca, wyjechał ztamtąd dalej do Petersburga.

Niemcy.

Z Drezna donoszą pod d. 9. b. m.: Król Jmć raczył ces. rossyj. rzeczywistemu Radcy Stanu Schröder dać prywatne posłuchanie i przyjąć z rąk jego list wierzytelny jako ces. ross. nadzwyczajnego Posła i pełnomocnego Ministra na tutejszym Dworze.

W d. 6. dał Król Jmć prywatne posłuchanie ces. austr. rzeczywistemu Podkomorzemu, Franciszkowi Hr. Colloredo i przyjął od tegoż listy wierzytelne jako nadzwyczajnego Posła i pełnomocnego Ministra na tutejszym Dworze.

Wielka Brytania i Irlandyja.

Podług Gazety Brightonskiej, stósownie do systemu oszczędności przez rząd przyjętego, rozkazano stojące na brzegach Hrabstwa Sussex wojsko blokady zmniejszyć o 200 ludzi, a wojsko blokady w Hr. Kent o 650 ludzi. Podobne redukcye zajdą w całej flocie, przyczém nie ogólna ilość majtków, lecz liczba takowych na każdym okręcie będzie zmniejszona; a ztąd większa ilość okrętów zostanie czynną; — wszelako wszystko to ściąga się tylko do okrętów, które w Anglii pozostają. Redukcyja ta począć się ma z początkiem roku bieżącego.

Przez okręt Maryja, nadeszły z Sierra Leone, dowiadujemy się, że tamże bardzo umierają Eu-

ropejczycy. Wszystkie osada tego okrętu w smutnym znajduje się stanie. Wielu z tychże umarło, gdy ich na ląd wyniesiono. Właściciele i kapitanowie okrętów, z Anglii do Sierra Leone przeznaczonych, uznali za potrzebę osady swoich okrętów o trzecią część lub połowę powiększyć. Atoli trudno jest teraz mieć żeglarzy, bo chociaż im podwójny żołd ośiarowano, nikt przecie nie chce udać się w podróż, ponieważ klima to jest za zarażliwe uznane.

Francya.

Król Jmć postanowieniem swoim z dnia 9. Stycznia mianował Biskupa Rodez, P. Ramond Lalande, Arcybiskupem w Sens, na miejscu zmarłego Kardynała de la Fare, a Xiędza Giraud, Proboszcza przy katedrze w Clermont i zwyczajnego król. kazaodzieję, Biskupem w Rodez.

W dniu 7. Stycznia odwiedził Król w Louvrze wystawę wyrobów król. fabryk. P. Dubois Dyrektor oddziału archeologicznego z wyprawy morejskiej, i P. Lenormane Inspektor sztuk pięknych, który niedawno z długiej archeologicznej podróży do Egiptu i Grecji powrócił, miał zaszczyt w jednej sali Muzeum Karola X. być przedstawionym Królowi przez Wicehr. Larochefoucauld.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie spraw zewnętrznych Marcellus odjechał z Paryża do Włoch. Mówią, iż zabawi w Turynie i Medyjołanie, a potem pojedzie do Rzymu.

Gazeta Francyi z dnia 7. t. m. pisze: Dzienniki liberalne poczynają teraz wyznawać, że oskarzenie przez nich Ministrów terazniejszych było tylko pozorem, pod którym ukrywa się większy nierównie plan, mianowicie, przywłaszczyć sobie władzę królewską i tym sposobem zrobić rewolucyja.

Radzca Stanu P. Pichon i P. Mollien tymczasowy Jeneralny Konsul w Port au Prince, mianowani są Komissarzami do ukończenia układów z rządem Hajtyckim. Mają niezwłocznie udać się na miejsce swojego przeznaczenia.

Sprawa przeciwko P. Barthelemy, autorowi dzieła: *Fils de l'homme*, wytoczona była w dniu 7. Stycznia w Izbie appellacyjnej sądu Policji poprawczej. Pierwszy wyrok jak dalece się P. Barthelemy dotyczy, został potwierdzony, księgarze zaś zostali uwolnieni.

Z Bordeaux nadeszły do Paryża niepomysłne wiadomości; zamazanie portu połączone z skutkami wezbrania morza poczyniły wielkie szkody między tamtejszemi okrętami. Liny od kotwic wielu okrętów zostały porwane, inne wpędzone ku mostowi, połamały maszty, które upadły na most wielu widzów ciężko raniły. Szczęściem żaden ładunek niezaginał i nikt życia nie utracił.

Brazylia.

List z Rio de Janeiro dnia 24. Października z. r. zawiera następujące szczegóły o podróży, przybyciu i przyjęciu Cesarzowej Brazylijskiej w stolicy tego Państwa: Po długiej naostatek podróży stanęliśmy na ziemi brazylijskiej i ślemy przyjaciółom w ojczyźnie pierwsze pozdrowienie, iż tak zdrowi przybyliśmy do roszkosznego Rio, jak byliśmy wtedy, gdy w chwilach bolesnych opuszczaliśmy Monachijum. Jak wiadomo, w d. 30. Sierpnia podnieśliśmy kotwicę w zatoce Portsmouth. Okrążyliśmy Hiszpania i płynęliśmy wzdłuż brzegów portugalskich; w dniu 9. Września rano znajdowaliśmy się na wysokości morza pod Lizboną, w oddaleniu blisko 50 do 60 mil morskich od stolicy Królowej, którą okręt nasz wiozł na powrót na brzegi Brazylji. Do dnia 18. Września przy pięknej pogodzie mieliśmy pomyślny wiatr i szczęśliwą i prędką podróż. Późnym zmienił się wiatr, i po burzy w d. 21, mieliśmy 8 dni deszczu. Od 18. do 30. upłynęliśmy tylko dwanaście stopni szerokości. Tu lepiej zaczęło się nam wieść. Dnia 2. Października przebyliśmy równik, a dniem później postanowiono wystać na przód Kawalera Oliveira z korwetą: Maryja Izabella i oznajmić w Rio de Janeiro o naszym niebawnem przybyciu. W dniu 4. Października korweta dawszy 21 wystrzałów opuściła nas i rozpiąwszy wszystkie żagle, znikła nam z ocz, wszelako tylko 36 godzinami przybyła wprzód do stolicy brazylijskiej. Za ledwie zniknął odgłos dział korwety, która nas żegnała, gdy usłyszeliśmy trzy salwy ręcznej broni, dane przez towarzyszącą nam fregatę Izabellę; byłto hymn pogrzebowy Dra. Amaron, lekarza przybocznego Donny Maryi, który w dniu 2. t. m. umarł, a którego w tej chwili spuszczone w morze. Miał on w najwyższym stopniu puchlinę, gdy się z nami puszczał w podróż... Gdyśmy w d. 15. Października rano weszli na pokład, i gdy morza wzięw i mgła zaczęły opadać, spostrzegliśmy okryte lasami góry Cabo Frio, ciągnące się od wniścia do zatoki Rio daleko nad morzem, i zawsze od żeglarzy z roszkosa witane. Urządzony na tych wzgórzach telegraf musiał nas dostrzedz i w kilku minutach o naszym zbliżaniu się donieść do Rio. W dniu 16. rano rozwinęła się zwolna naszym oczom cała wspaniała górzystość, wznosząca się wzdłuż brzegów, tworząca olbrzymią dalszą czarowniczej sceny, która, im bardziej zbliżamy się do zatoki, rozwija się nakoniec zdziwionemu i całkiem upojonemu oku. Te głębokie buchy, te zielone zawsze wysp grupy, wychodzące na wszystkie strony z morza, te białe lekko tamże unoszące się żagle, te skały granitowe, najrozkoszniejszą wiewietycyją nieba pod

zwrotnikami uposażone; te piękne nadbrzeża z przyjemnymi domami wiejskimi, a na koniec sama stolica cesarska, z poza lasu masztów przeglądająca, a z prawej i lewej niepokonanymi zamkami zastoniona, — o jak wiele jest niedostatecznym opisaniem Martinsa, ale jakie też jest niepodobieństwo skreślić obraz tego raj! — Niebawem pokazała się fregata angielska, a potem francuzka, pierwsze okręty, które nas z wystrzasaniami w Brazylii pozdrowiły. Późniejszy wystrzał z dział oznajmiał odjazd Cesarza z Rio, którego okręt parny poznaliśmy niebawem z wznoszącego się słupa dymu i powiewającej chorągwi cesarskiej. Na okręcie naszym spieszyli wszyscy ubrać się w mundury, aby zbliżającego się Cesarza godnie przyjąć. Cesarzowa ubrana była najstronniej, przez co jeszcze piękniejszą się ukazując, oczekiwała z Donna Maryją i swoim bratem Xięciem Leuchtenbergskim, swojego małżonka na pokładzie. Około południa zbliżył się Don Pedro pod wyspę Raza, do fregaty, która, jak się pewne pisano brazylijskie wyraża: „wiozła to, co mu obok jego ludu, który także tworzy jego rodzinę, jest najdroższemu na świecie — to jest: jego małżonkę i córkę.“ — Gdy Cesarz, ze czterema swoimi towarzyszami ukazał się w mundurze i wszedł na pokład, przedstawił mu Margrabia Barbacena jego młodą małżonkę. — Naturalnie Cesarz bynajmniej nie pomylił się w osobie, wyszedł żywo naprzeciw niej, a pozdrowiwszy ją uprzejmie, obrócił się do Donny Maryi, swojej córki, którą z miłością ojcowską uściskawszy, trzymał długa płacząc w objęciu. Cesarz pokazał nam się nierównie piękniejszy nad wszystkie portrety, które wystawiające go mamy w Europie. Nie jest on wielkiego wzrostu, lecz mocnej konstytucji ciała, rysów ciemno-ognistych, bardzo determinowanych, włosów czarnych, mocno skręconych, nieco długich, nadzwyczajnie wielkich faworytów i wąsów, układu zupełnie żołnierskiego, okazując w każdej linii jakoteż w całej postawie wyraźnie stanowczy charakter.

(Dokończenie nastąpi.)

Ameryka.

W Kuryjerze angielskim czytamy co następuje: Nadeszły tu listy z Gwatemala, stolicy Ameryki środkowej, kraju, który tyle uciepiał przez wściekłość ducha stronnictw, co Meksyk lub Kolumbija. Donosiliśmy peryjodycznie wiadomości o sporach między stronnictwami w Gwatemala i w mieście San Salvador panującymi. Po dług tych doniesień zawsze stolica miała górę; atoli rezultat wcale inny się okazał; albowiem

San Salvadoryjanie pokonali swoich przeciwników i zmusili ich opuścić rzecz-pospolitą. Ostatni raport, który odebraliśmy, mówi, że Wiceprezydent, Sekretarz i kilku Oficerów pokonanego stronnictwa, w liczbie 36 osób wylądowali pod Akapulko na zachodnim brzegu Meksyku, gdzie oczekiwac mają ostatecznego rozstrzygnięcia kongressu, który się zebrał w Gwatemala. Prawie pod ten sam czas przywieziono Jenerała Lamar, wygnanego z Peru, do prowincyi Costa Rika, położonej na południe od wielkiego jeziora Nikaragua, a która tak ma zdrowy i urodzajny klimat, iż zapewne będą tam osiadać wszyscy Europejczykowie, skoro tylko zatargi między stronnictwami ustaną, i będzie można dostać się tamże bezpiecznie od morza atlantyckiego. Zwyczaj republikański, niebezpiecznych obywateli wyganiać z kraju, z bardzo dawnych czasów pochodzi. W doświadczeniach romantycznych teraźniejszej epoki, aby tworzyć demokracje i naśladować zwyczaje starożytności, uczyniono początek we Francyi w roku 1797, gdy kilkoletni systemat sądowniczych mordów wszystkich strachem przeraził. Panujące podówczas stronnictwo, sądziło za rzecz więcej polityczną wystać raczej do Kajenny, niżeli pod gilotynę swoich przeciwników, między którymi znajdowali się: Barthelemy, Pichegru i inni znani mężowie.

W Londynie odebrano wiadomości z Buenos Ayres dochodzące do dnia 11go Października. Nowy rząd utrzymywał dotąd spokojność publiczną. — Nałożono nowe podatki i utworzono kasę umarzającą, na wykupienie papierów rządowych, których diskonto bardzo było spadło.

Gazety północno-amerykańskie dochodzące do dnia 2. Grudnia, napełnione są domysłami nad mową Prezydenta przy otworzeniu kongressu, mianowicie względem taryfy. Mniemają powszechnie, że takowa nie będzie zmodyfikowana. Zdaje się, że żadnego nie czynią postępu układy z Angliją o zmniejszenie cła wchodowego od towarów angielskich, za co angielsko-zachodnio-indyjskie wyspy miały być znowu dla amerykańskich produktów otworzone.

WIDOWISKA we LWOWIE.

Teatr niemiecki. — Dziś: *Das Mädchen aus der Feenwelt*, oder: *Der Bauer als Million*. Original Zaubermärchen in 3 Aufzügen.

Jutro: — *Pächter Feldkummel von Tuppelskirchen*, Fastnachtsspiel in 5 Aufzügen.

Teatr polski. — W Piątek: na dochód JP. Bensa: *Recepta na złośnicę*, czyli: *Miłość wszystko może*, Komedyja, i *Kochankowie przemienieni*, Komedyjo-Opera.